

တၢ်နၢ်ပၢ်တၢ်မၤန့ၤကဲထီၣ် အသးဒီး နဖိ

နတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ တၢ်ကွၢ်ထွဲကဏ္ဍၢ် အိၣ်ဖဲအံၤလၢ
နဂီၢ်ဖဲ တၢ်ဆၢကတီၢ် လၢအကီၢ်အဲၣ် ဒိၣ်မးအတီၢ်ပူၤ
အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ ပသးတမ့ၢ် လၢနတၢ်လီၤမၤအယိလီၤ.

တၢ်ဖီၣ်ဃာ် လၢ်ရဲၣ်အံၤ အခိပညီကမၢ်ဝဲဒၣ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် နဖီဆံးဖိလၢ အလီၤအဲၣ် ကစူးကွံာ်အသးလီၤ. ပသးအုးဒိၣ် မးလီၤ.

ဖဲနအိၣ်ဒီး တၢ်သ့ၣ်တမ့ၢ်သးတမ့ၢ် အဆၢကတီၢ်, တၢ် မၤတၢ်ဆၢတံာ်န့ၣ် ကမၢ်တၢ်လၢအကီၢ်အဲခဲန့ၣ်လီၤ

ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကမၢ်နဆိကမိၣ်ဘၣ်ဃး တၢ်သမံသ မိးကွံာ်တၢ်လၢ ကကွံာ်တၢ်မၤန့ၣ်ကဲထီၣ်အသးဒီး နဖီလဲၣ် န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် လၢအပူၤကွံာ် နတန့ၢ်ဟ့ၣ်ဘၣ် တၢ် ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် နကအိၣ်ဒီး တၢ်သံကွံာ်အါမံၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်သ့ၣ်ကီၢ်သးဂီၤတ ဖၣ်- ဟံၣ်ဖီဃီဖီ အါဒုၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်တူၢ်ဘၣ်တဖၣ်အံၤ လီၤ. တၢ်အံၤကမၢ် တၢ်ဆၢတံာ်အကီၢ်ကတၢ်လၢ နဘၣ် မၤအီၤအကျါတမံၤန့ၣ်လီၤ.

ဖိသ့ၣ်လၢအိၣ်ဖျဲၣ်ထီၣ်လၢအသံတဖၣ် တလိၣ်လၢ တၢ် ကကွံာ်အီၤလၢ ကျဲတမံၤဃီဘၣ်န့ၣ်လီၤ. နကတီၢ်သကိး တၢ် ဒီး နတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ကရူၢ် ဘၣ်ဃး တၢ်လၢအ ဂ့ၢ်ကတၢ် လၢ န, နဟံၣ်ဖီဃီဖီဒီး နဖီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

“တၢ်ဆၢဟံၣ်အပူၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် တဲသကိးဘၣ်ဃး တၢ်ကသံသမိးကွံာ်တၢ်ဒီး တၢ်မၤကွံာ် ဖိသ့ၣ်ဒီး ယမၤ တၢ်ဆၢတံာ်လၢ ယကစၢ်တသ့ၣ်. ယဟံၣ်ဖီဃီဖီ က ဘၣ်မၤစၢၤယၤလၢ ယကဆၢတံာ်တၢ်အဂီၢ်လီၤ.”

နတၢ်လုၢ်တၢ်ပူၤ, လုၢ်လၢ်ထူသန့ဒီး တၢ်ဘျီတၢ်ဘါတ ဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအရ့ဒိၣ် ဒီးတၢ်ဟံၣ်ကဲအီၤလၢ တၢ်လဲၤ တဘျီအံၤ အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တဘၣ်ပျံၤလၢ နကတဲဘၣ် နတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ကရူၢ် ဘၣ်ဃး တၢ်ဂ့ၢ်အံၤန့ၣ်တဂ့ၢ်. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် နကအဲၣ်ဒီး ဆိကမိၣ်ဘၣ်ဃး-

- မ့ၢ်န့ၣ်လိာ်ဘၣ်မတၤလၢ ကမၤစၢၤန့ၣ်လၢတၢ်ကဆၢ တံာ်တၢ် တဖၣ် န့ၣ်လဲၣ်. မ့ၢ်န့ၣ်လိာ်ဘၣ် နမိၢ်, ပၢ်, မ့ၢ်ဂံၢ်, ပူၤသးပုၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဘျီတၢ်ဘါ ခိၣ်န့ၣ်တ ဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- မ့ၢ်န့ၣ်လိာ်ဘၣ် ပုၤကတီၢ်ကျိးထံတၢ်တဂၢၤခါ.
- မ့ၢ်န့ၣ်လိာ်ဘၣ်ပုၤတဂၢၤဂၤလၢ ကနီၤဟ့ၣ်လီၤ နတၢ် ဆိကမိၣ် မ့တမ့ၢ် ကွဲးလီၤနတၢ်သံကွံာ်တဖၣ်ခါ.

- မ့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလီၤဆီ အိၣ်တမံၤမံၤလၢ နအဲၣ်ဒီး ဟ့ၣ်လီၤနဖီခါ.
- မ့ၢ်န့ၣ်လုၢ်လၢထူသန့, သ့ၣ်ဂ့ၢ်ဝီသးဂ့ၢ်ဝီ မ့တမ့ၢ် တၢ် ဘျီတၢ်ဘါ တဲတဲတမံၤမံၤဘၣ်ဃး နကြးၤန့ၣ်လီၤ န ဖိအဆၢကတီၢ်ဖဲလဲၣ်န့ၣ်ခါ.
- မ့ၢ်န့ၣ်ကဘၣ်ဆိကမိၣ် လုၢ်လၢထူသန့ မ့တမ့ၢ် မ့းလီၤ ဆီ အဂၤအိၣ်တမံၤမံၤဒီးခါ.

ပမ့ၢ်လၢလၢ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဖဲအံၤ ကမၤစၢၤန့ၣ်လၢ နကသ့ၣ်ညါ တၢ်မၤန့ၣ်ဂ့ၢ်ကတၢ်လၢ နဟံၣ်ဖီဃီဖီဒီး နဖီအဂီၢ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

“တၢ်ခါလၢ်မ့ၢ်တၢ်ကဒုကယီၢ်လၢ ယဂီၢ်လီၤ. ယသးအုး ဒိၣ်မးလီၤ. ခံအံၤ မၤယကမၤတၢ်ဆၢတံာ်ဘၣ်ဃး တၢ် သမံသမိး ပုၤအစီၣ် ကသ့ၣ်လဲၣ်.”

နကထံၣ်ဘၣ် QR နီၣ်ဂံၢ် (တၢ်ဘျးစဲ (link) လၢနစကဲကွံာ် ဒီး နလီတဲစဲသ့ၣ်လၢ ကဆၢန့ၣ်ပုၤ ဟံၣ်ယဲၤသန့) လၢလံာ်က ဘျိးပၤ အံၤ အဖီခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲအံၤနကထံၣ်ဘၣ်-

- ဘၢ်ဒိၣ်အိၣ်တဲဘၣ်ဃး တၢ်သမံသမိးကွံာ်တၢ်အစီၣ် အိၣ်ပုၤကလုာ်လဲၣ်ဒီး တၢ်ဃုထံၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်တဖၣ် ဒီးမ့ၢ်တၢ်ကရဲၣ်ကျဲၤနဖီဆံးဖိဒီးလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. *ဝံသးစူၤ တၢ်နီၣ်လၢ ဘၢ်ဒိၣ်အိၣ်အံၤ ကကဲထီၣ် တၢ်သ့ၣ်အုးသး အုးလၢ ပုၤတနီၤအဂီၢ်လီၤ.
- ဘၢ်ဒိၣ်ယိၣ်လၢ အဘၣ်ထွဲဒီး မိၢ်ပၢ်အဂၤတဖၣ် အတၢ် ထံၣ်လၢ ဘၣ်မနုၤအယီ အဝဲသ့ၣ် ဘၣ်မၤတၢ်ဆၢတံာ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ကတီၢ်သကိးတၢ်လၢ တၢ်န့ၣ်အီၤ အလံာ်ကွဲးဒိတ ဘျိး.

စကးကွံာ်ယၤကျိၤယၤ

နဃုအါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဖဲအံၤ ဘၣ်ဃး တၢ်သမံသမိးကွံာ်တၢ်ဖီၣ် နီၣ် ဒီး တၢ်ဃုထံၣ်သ့ၣ်ညါ သမံသမိး အတၢ်ဃုထၢအဂၤတဖၣ်သ့ၣ်လီၤ.

“ဒ်ပာ်တဂါအသီး ယတူာ်ဘဉ်လၢ ပကလိာ်မၤ ဒ်ပတၢ် ဘဉ်တၢ်ဘါ တဲပုၤလၢ ပကဘဉ်မၤအသီး, အယိ ယ အဉ်ဒီးတဲသကိးတၢ်ဒီး ပုၤသးပုၤတဖဉ်လၢ ကဆၢတံာ် စၢၤယၤလီၤ.”

တၢ်အံၤမ့ၢ် နဖိဒီးနကစၢ် အတၢ်လဲၤန့ၢ်လီၤ. ဖဲနဆၢတံာ် တမံၤလၢလၢန့ၢ်, တၢ်ကနၢ်ပၢ်အီၤဒီး ဟံးကဲအီၤန့ၢ် လီၤ.

တၢ်သံကွၢ် တနီၤလၢ ဘဉ်သ့ၣ်သ့ၣ် ကအိဉ်ဒီးနၤ ဖဲနဆိ ကမိဉ်ဘဉ်ဃး တၢ်ဃုထၢတဖဉ်လၢ ကဃုသ့ၣ်ညါ မ့ၢ်တၢ် မနုၤကဲထီၣ်သးဒီး နဖိလဲၣ်န့ၢ်လီၤ-

- မ့ၢ်ယကဒီးန့ၢ်စဲယဲၤ တၢ်စံးဆၢတဖဉ်ခါ.
- မ့ၢ်ယကဘဉ်ဆၢတံာ် ယံာ်ထဲလဲၣ်.
- တၢ်မၤကွၢ် ပုၤသံအစိဉ်န့ၢ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်.
- တၢ်ဒိသမံသမိးကွၢ်ဖိသဉ် (babygram) စံးတၢ်န့ၢ် မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်.
- မ့ၢ်နမၤတၢ်အဂၤမနုၤတဖဉ် ကသုလၢ ကဃုစၢၤန့ၢ် တၢ်စံးဆၢတဖဉ်အဂီၢ်လဲၣ်.
- တၢ်ကလဲၤဖိာ်ယဖိဖဲလဲၣ် ဒီးကယံာ်ထဲလဲၣ်.
- မ့ၢ်မတၢ်ကကွၢ်ထွဲယဖိလဲၣ်.
- မ့ၢ်တၢ်မနုၤကကဲထီၣ်ဖဲ တၢ်သမံသမိးကွၢ် ပုၤသံအ စိဉ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဃုထံၣ်သ့ၣ်ညါအဂၤ တဖဉ် (အဒိ MRI) အခါလဲၣ်.
- လၢတၢ်အံၤ အလီၢ်ခံယထံၣ်ယဖိကသုခါ ဒီးမ့ၢ် အဝဲ ခဉ် ကလီၤကံာ်ဒ်လဲၣ်.
- မ့ၢ်ယမ့ၢ်လၢ တၢ်အစၢၤကသုအခါဖဲလဲၣ် ဒီးမ့ၢ်ယက မၤန့ၢ်အီၤ ဒ်လဲၣ်.

တၢ်ဃုသ့ၣ်ညါ တၢ်မနုၤကဲထီၣ်သးဒီး နဖိန့ၢ်မ့ၢ်တၢ်အရ့ဒိဉ် လၢ တၢ်ကွၢ်ထွဲန့ၢ်ဒီး နဖိအဂီၢ်န့ၢ်လီၤ. နတၢ်အိဉ်ဆူၣ်အိဉ်ချ့ တၢ်ကွၢ်ထွဲကရူၢ် အိဉ်ဖဲအံၤလၢ ကဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤန့ၢ်ဒီး မၤ စၢၤန့ၢ်လၢ တၢ်ကမၤတၢ်ဆၢတံာ်တဖဉ်အဂီၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် လူၤတိာ်မၤထွဲ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ အထံၣ်ဝဲဖဲ ‘ကသံၣ်ကသီ အတၢ်မၤအကျိၤအကျဲ တၢ်န့ၢ်ကျဲတဖဉ်’ အပူၤ, လၢအက တဲဘဉ်အဝဲသ့ၣ်လၢ မ့ၢ်တၢ်မၤစၢၤန့ၢ် ကသုအဂၤကတၢ်ဖဲ တၢ်ဆၢကတီၢ်အံၤအပူၤဒ်လဲၣ်န့ၢ်လီၤ. မိာ်ပာ်အလံာ်ကွဲးဒီး ဘဉ်ထွဲ (ကသံၣ်ကသီ အတၢ်မၤအကျိၤအကျဲ တၢ်န့ၢ်ကျဲ တဖဉ်) အံၤ တၢ်ထံၣ်န့ၢ်အီၤသ့ဖဲ QR နီဉ်ဂံၢ် အဖီခိဉ်လီၤ.

နမ့ၢ်ဃုထၢလၢ နကမၤကွၢ် တၢ်အစိဉ်အယိန့ၢ်, ပုၤဃုသ့ၣ် ညါ တၢ်ဆူးတၢ်ဆါပီညါ ဘဉ်ထွဲ ဖိသဉ်အိဉ်ဖျဉ်ထီၣ်ဝံၤလီၤ ခံ (ပုၤသ့ပုၤဘဉ်လၢ တၢ်ဟ့ၣ်တုာ်အီၤတၢ်မၤလီၤ) ကဃုသ့ၣ် ညါ မၤတၢ်အံၤလီၤ. အဝဲသ့ၣ် ကကွၢ်ထွဲနဖိ အဂ့ၤကတၢ် လီၤ.

“ပဃုထၢလၢ ပကမၤကွၢ်တၢ်အစိဉ်လီၤ, မိာ်ပာ်တနီၤ တ မၤဝဲဘဉ်.”

နဆၢတံာ်တၢ်မနုၤဂ့ၤ, ပုၤကိးဂၤဒဲးလၢ အကုာ်ကျဲးစၢး မၤစၢၤန့ၢ်လၢ ကဃုသ့ၣ်ညါတၢ်စံးဆၢတဖဉ် ကကွၢ်ထွဲ နဖိအဂ့ၤကတၢ်လီၤ.

နတအိဉ်ထဲတဂၤဘဉ်. မိာ်ပာ်အဂၤလၢ အဖိသံတဖဉ်စ့ၢ် ကိး အိဉ်ဒီးတၢ်သံကွၢ် တမံၤလီၤလၢ အအိဉ်ဒီးန့ၢ်လီၤ. န ထံၣ်ဘဉ် တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်တဲပုၤလၢ ကဘျိးပၤအံၤအလီၤ ဒီး လၢဘၢ်ဒိအိဉ် အပူၤသ့လီၤ.

လံာ်တၢ်မၤစၢၤတဖဉ်အံၤ တကြးဟံးန့ၢ်တၢ်လီၤလၢ နက တဲသကိးတၢ်ဒီး နတၢ်အိဉ်ဆူၣ်အိဉ်ချ့ တၢ်ကွၢ်ထွဲကရူၢ်န့ၢ် ဘဉ်. ဖဲနဖးလံာ်ဖိအံၤဒီး ကွၢ်ဘၢ်ဒိအိဉ် ဝံၤအလီၢ်ခံ နမ့ၢ် အိဉ်ဒီး တၢ်သံကွၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဘဉ်ယိဉ်တမံၤမၤန့ၢ် သံကွၢ် အဝဲသ့ၣ်တက့ၢ်. ဟံးန့ၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢ ကကွၢ်တၢ်သ့ၣ် တဖဉ်အံၤတက့ၢ်. နဟံးပတုာ် မ့တမ့ၢ် အိးထီၣ်ကဒါက့ၤ တ ဘျိဝံၤတဘျိသ့လီၤ. တဘဉ်မၤကရီၢ်ကဒဲးနသးလၢ နကမၤ တၢ်ဆၢတံာ်အဂီၢ်စ့ၢ်ကိးဘဉ်. ကရူၢ်လၢအဟ့ၣ်န့ၢ် တၢ်ဆိဉ်ထွဲ မၤစၢၤ တဲဘဉ်န့ၢ်ကသုလၢ မ့ၢ်နအိဉ်ဒီး တၢ်ဆၢကတီၢ်ထဲ လဲၣ်န့ၢ်လီၤ. နစူးကါ တၢ်ဆၢကတီၢ်ဒီး နဖိသ့ဒီးဒ်တၢ်လီၤ.

